

TRÅLFISKE 1965

HELÅRSDREVNE STORTRÅLERES LØNNSOMHET I 1961

Foruten årsregnskaper fra de vanlige stortrålerne fikk Fiskeridirektoratet for 1965 innsendt årsregnskaper for 6 hekktrålere som var i helårsdrift i 1965. Driftsresultatet for 4 av disse fartøyene er gjengitt i egen tabell og behandlet i eget avsnitt i meldingen.

Gjennomsnittsfangster 1956-1965

Disse er gjengitt i tabell 8 og kommentert tidligere i avsnitt c under «Stortrålerens fiske». For perioden 1961—65 er tall gjengitt også i tabell 21, punkt 13—15. En viser ellers til figur 2.

Tabell 21. Driftsresultater for helårsdrevne stortrålere¹ 1961—1965. Gjennomsnitt pr. fartøy.

	1961	1962	1963	1964	1965		
					Alle fartøyer	Fartøyer i størrelsen	
						300—399 br.t.	400 br.t. og over
1. Driftsinntekter i alt kr.	1 116 100	1 113 300	927 000	892 900	1 228 900	1 301 300	1 120 200
Herav til:							
2. Mannskapet kr.	513 800	496 800	445 600	443 100	579 000	614 200	526 300
3. Rederiet «	602 300	616 500	481 400	449 800	649 900	687 100	593 900
4. Rederiets kostnader «	528 700	590 200	545 500	592 900	635 600	670 100	583 800
Herav utgjorde:							
a. Drivstoff og maskinrekvisita «	204 200	215 500	204 400	215 100	191 500	192 300	190 200
b. Is, salt og emballasje «	12 800	13 200	7 400	14 600	9 700	12 700	5 100
c. Leid arbeidshjelp «	17 500	18 700	11 600	12 900	12 900	17 400	6 200
d. Assuransen av fartøyet «	36 400	34 300	37 000	34 200	33 700	32 600	35 300
e. Vedlikehold og avskr. på trålutstyret . . . «	98 800	113 100	113 900	141 400	167 800	167 800	167 800
f. Vedlikehold av fartøyet «	101 400	121 800	112 100	114 200	164 300	192 400	122 300
g. Administrasjon «	32 400	43 600	16 100	13 500	10 400	10 000	11 000
h. Sosiale utgifter «	19 400	23 200	32 500	32 300	30 300	31 000	29 200
i. Diverse uspesifisert «	5 800	6 800	10 500	14 700	15 000	13 900	16 700
5. Renteutgifter «	45 200	42 600	34 500	32 400	28 800	33 300	22 100
6. Punkt 3 ÷ punkt 4 «	73 600	26 300	÷ 64 100	÷ 143 100	14 300	17 000	10 100
7. Mannskapets inntekter pr. ukeverk «	510	510	480	510	700	730	660
8. Dette gir en årlig inntekt pr. mann på «	22 700	22 300	21 100	23 200	31 900	33 600	29 600
9. Til dette svarer en tull årslott for en fisker (fiskerlott) «	19 400	18 700	18 900	19 800	29 200	30 400	27 400
10. Antall mann pr. fartøy	22,6	22,3	21,1	19,1	18,1	18,3	17,8
11. Antall døgn i sjøen	287	280	285	290	291	297	282
12. Antall fiskedager	224	230	219	228	228	232	221
13. Fangstmengde saltfisk tonn	13	5	9	—	—	—	—
14. Fangstmengde ferskfisk «	1 313	1 268	1 066	994	1 219	1 285	1 119
15. Fangstmengde i alt, omregn. til ferskfiskv. ² «	1 336	1 276	1 081	994	1 219	1 285	1 119
16. Fartøystørrelse br.tonn	397	416	394	377	394	349	462
17. Fartøystørrelse fot	149	152	150	148	150	144	160
18. Motorstyrke HK	717	757	727	714	738	677	828
19. Fartøyalder år	20	20	24	26	27	23	31
20. Ombygningsalder «	8	6	11	13	12	15	12
Antall fartøyer med i undersøkelsen	14	12	12	13	15	9	6

¹ Ikke hekktrålere og trålere som drev kombinert fisketråling og sildefiske. ² Eksklusive biprodukter.

Driftsresultater i 1965

Driftsresultater for helårsdrevne stortrålere (eksklusive hekktrålere og sidetrålere som drev kombinert fisketråling og sildefiske) i perioden 1961—65 er gitt i tabell 21. Resultatene for 1965 bygger på regnskapsoppgaver fra samtlige 15 helårsdrevne stortrålere i den kategori det er tale om. 9 av trålerne var mellom 300 og 400 bruttotonn og 6 var over 400 brutto tonn.

Beløpene i tabellen er avrundet til nærmeste hundre kroner.

a. Fartøystørrelse, bemanning og driftstid.

De 15 helårsdrevne stortrålerne var gjennomsnittlig 394 brutto tonn, d.v.s. noe større enn året før.

Mannskapsstyrken har vist jevnt synkende tendens siden 1955, og i 1965 var den kommet ned i gjennomsnittlig 18,1 mann pr. tråler mot 19,1 i 1964 og 29,4 i 1955.

De 15 stortrålernes gjennomsnittlige tid på fiske var 228 døgn i 1965 — d.v.s. det samme som i 1964. Tid i sjøen medregnet avgangs- og landingsdøgn var i 1965 gjennomsnittlig 291 døgn mot 290 døgn i 1964.

b. Driftsinntekter.

Driftsinntektene omfatter verdien av saltfisk, ferskfisk og biprodukter. Avgift til omsetningslag er trukket fra.

De helårsdrevne stortrålerne oppnådde i 1965 den høyeste gjennomsnittlige brutto driftsinntekt siden rekordåret 1955. Sammenliknet med 1964 var det en økning i gjennomsnittlig driftsinntekt på nærmere 38 prosent.

Driftsinntekt 1 000 kr.	Antall sidetrålere		
	1955	1964	1965
600—799	—	3	—
800—999	—	8	3
1 000—1 199	5	2	5
1 200—1 399	3	—	4
1 400—1 599	5	—	1
1 600—	5	—	2
I alt	14	13	15

Ovenstående oppstilling viser spredningen i driftsinntektene i 1965 sammenliknet med 1964 og også med 1955, det året som hittil har gitt høyest gjennomsnittlig bruttoinntekt. Av oppstillingen går det fram at spredningen i driftsinntekten i 1965 var betydelig større enn i 1964 og også større enn i 1955.

c. Mannskapets inntekter.

Av driftsinntektene, kr. 1.228.900 i gjennomsnitt pr. tråler, tilfalt det mannskapet i alt gjennomsnittlig kr. 597.000, — eller 47,1 prosent. Dette beløp omfatter alt vederlag til arbeid i form av lottinntekter, faste hyrer, ekstralotter og proviant til den delen av mannskapet som hadde fri kost.

Fiskerlotten, den betaling som tilfalt hver av de fiskere som var med på samtlige fangstturer i 1965, var som en ser av tabell 21, punkt 9, gjennomsnittlig 29.200,—. Dette er den desidert høyeste gjennomsnittlige fiskerlott en har hatt siden undersøkelsen av stortrålerens lønnsomhet tok til i 1952. Fiskerlotten var i 1965 hele 47,5 prosent høyere enn lotten i 1964, som var den høyeste som var oppnådd til da. Den store økningen i fiskerlotten i 1965 henger bl.a. sammen med betydelig økning i driftsinntekten og med reduksjon av den gjennomsnittlige mannskapsstyrke på trålerne.

En oppstilling over fordelingen av lottinntektene i 1955, 1964 og 1965 ser slik ut:

Fiskerlott 1 000 kr.	Antall sidetrålere		
	1955	1964	1965
10—11	—	—	—
12—13	—	—	—
14—15	3	1	—
16—17	4	2	—
18—19	1	5	—
20—21	6	3	—
22—23	—	1	3
24—25	—	—	1
26—27	—	1	5
28—29	—	—	2
30—31	—	—	—
32—33	—	—	1
34—35	—	—	—
36 og over	—	—	3
	14	13	15

De 15 helårsdrevne sidetrålerne i undersøkelsen for 1965 ga fra kr. 22.900 til kr. 43.900 i årslott til fiskerne. Spredningen var en god del større i 1965 enn i 1964.

I tabell 21 er det også, under punkt 8, gitt tall vedrørende mannskapets inntekter, nemlig *årlig inntekt pr. mann*. Denne er fremkommet ved å dividere de totale mannskapsinntekter (punkt 2) med antall mann i alt (punkt 10). Denne størrelsen inkluderer således de faste hyrer, ekstralottene og provianten til de av mannskapet som hadde fri kost.

Mannskapets inntekter pr. ukeverk var i 1965 gjennomsnittlig kr. 700 eller vel 37 prosent mer enn i

1964. Det totale antall ukeverk for mannskapet er utreknet slik:

For de fastlønnede mannskapene er det regnet med full sysselsetting på fartøyene hele året. For det øvrige mannskap har en regnet med den tid fartøyet har vært i sjøen pluss kortere opphold ved land for lossing og utrustning til ny tur.

I de tall over mannskapets inntekter som er gjengitt ovenfor og i tabellene er det ikke gjort fradrag for proviantutgifter. De egentlige lottfiskere betaler sin proviant selv, det øvrige mannskap (maskinbesetning, byssepersonale m.v.) har fri kost.

d. Rederiets inntekter, kostnader og driftsresultat.

Rederiets andel av driftsinntektene utgjorde i 1965 gjennomsnittlig kr. 649.900 pr. fartøy, eller 52,9 prosent av de samlede driftsinntekter.

Rederiets kostnader — eksklusive avskrivninger på fartøyet og renter — beløp seg til gjennomsnittlig kr. 635.600. Sammenliknet med 1964 gikk beløpet opp med kr. 42.700, eller 7,2 prosent.

Ifølge tabellen viste kostnadene til administrasjon (punkt 4 g) stor nedgang fra 1962 til 1963. Dette henger sammen med at administrasjonskostnadene for fire trålere som en fiskeforedlingsbedrift i land er medeier i, og som drives av vedkommende bedrift på leiebasis, fra og med 1963 i motsetning til tidligere år bare delvis er blitt skilt ut fra bedriftens samlede administrasjonskostnader og fordelt på de enkelte tråleres driftskonto.

Som det går fram av tabell 21 sank de fleste kostnadene fra 1964 til 1965. At de samlede kostnader likevel steg skyldes i første rekke den store økningen i postene «vedlikehold og avskrivninger på trålstyret» og «vedlikehold av fartøyet». Det gjennomsnittlige vedlikehold av fartøyet steg med hele 50.100 kroner, men dette skyldes blant annet at ett av fartøyene hadde helt ekstraordinært store vedlikeholdskostnader i 1965 på grunn av havari.

Ellers merker en seg særlig at kostnadene til drivstoff og maskinrekvisita sank ganske betydelig fra 1964 til 1965. De øvrige kostnadsposter viste derimot relativt liten endring.

Driftsresultatet før avskrivning og forrentning av kapitalen ble dermed et gjennomsnittlig overskudd på kr. 14.300 pr. fartøy, hvilket i og for seg ikke er særlig mye sett på bakgrunn av at 1965 ga den høyeste driftsinntekt siden rekordåret 1955.

Som vist nedenfor varierte driftsoverskuddet før

avskrivninger og forrentning av kapitalen ganske sterkt fra fartøy til fartøy også i 1965:

Driftsoverskott før avskrivning på fartøyet og forrentning av kapitalen 1 000 kr.	Antall sidetrålere		
	1955	1964	1965
÷ 349—300	—	1	—
÷ 299—250	—	—	—
÷ 249—200	—	1	—
÷ 199—150	—	2	—
÷ 149—100	—	4	5
÷ 99— 50	—	2	1
÷ 49— 0	—	3	1
0— 49	2	—	2
50— 99	—	—	2
100—199	5	—	3
200—299	4	—	—
300 og over	3	—	1
I alt	14	13	15

7 av stortrålerne hadde i 1965 underskudd før avskrivning og forrentning av kapitalen, 7 hadde driftsoverskudd opp til 200.000 kroner mens et fartøy hadde over 300.000 kroner i driftsoverskudd før avskrivning og forrentning av kapitalen.

Sammenliknet med 1964, da alle trålerne hadde driftsunderskudd før avskrivning, var altså 1965 et bedre år for trålerrederiene, men alt i alt må en si at også 1965 ga et dårlig økonomisk resultat for rederiene.

Hvordan driftsresultatet var etter avskrivninger og forretning av den investerte kapital er det vanskelig å gi eksakt svar på da både avskrivningsgrunnlaget og avskrivningsprosenten for en stor del må avgjøres ved skjønn.

På regnskapsskjemaene som trålerrederiene sendte inn ble det spurt om hvor stor avskrivning de ville regne som forsvarlig på skrog, maskin og utstyr til sammen på en ny stortråler i dag. Svarene viser at trålerrederiene regner med en avskrivningsprosent på om lag 8 prosent, det vil si en avskrivningstid på ca. 12 år.

I Fiskeridirektoratets driftsøkonomiske undersøkelser for stortrålerne har en imidlertid i de senere år regnet med et gjennomsnittlig avskrivningsbeløp pr. år på fra kr. 100.000 til kr. 150.000 pr. fartøy. En har da tenkt seg et avskrivningsgrunnlag på anslagsvis 2—3 mill. kroner og en økonomisk levetid på 20 år (5 prosent avskrivning pr. år). Med de nevnte avskrivninger vil det gjennomsnittlige driftsunderskudd i 1965 ligge mellom kr. 85.700 og kr. 135.700.

Tabell 22. Driftsresultater for 9 helårsdrevne stortrålere¹ 1958—1965. Gjennomsnitt pr. fartøy.

	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964	1965
Driftsinntekter i alt kr.	898 300	1 027 100	980 900	1 168 100	1 139 800	959 900	896 600	1 309 300
Herav til mannskapet «	415 500	470 400	449 200	540 900	495 300	465 700	454 600	623 400
Driftskostnader i alt «	548 700	537 500	549 400	552 800	616 900	542 200	581 300	648 100
Herav:								
Drivstoff, maskinrekvisita «	259 300	222 200	225 400	202 600	229 000	210 900	225 900	199 400
Assuranse «	33 400	36 100	33 900	36 600	32 800	38 100	34 600	34 100
Redskapskostnader «	93 700	95 700	100 900	106 500	121 000	106 300	129 100	161 000
Vedlikehold av fartøy «	81 600	97 100	93 000	107 700	122 500	108 600	102 700	167 500
Administrasjon «	28 100	32 800	42 000	40 500	50 200	16 400	13 800	14 500
Sosiale utgifter «	14 300	17 100	21 500	21 300	23 900	34 200	34 200	33 500
Annet uspesifisert «	38 300	36 500	32 700	37 600	37 500	27 700	41 000	38 100
Driftsoverskott før avskr. på fartøy . . . «	÷ 65 900	19 200	÷ 17 700	74 400	27 600	÷ 48 000	÷ 139 300	37 700
Full årslott til fisker (fiskerlott) «	13 500	16 000	16 300	20 000	19 000	19 800	19 800	30 900
Antall mann pr. fartøy	25,6	25,2	24,5	23,2	22,3	21,0	19,4	18,5
Antall døgn i sjøen	249	252	281	284	289	289	289	299
Fangstmengde tonn	1 189	1 277	1 290	1 397	1 307	1 118	993	1 264

¹ Omfatter de fartøyer som går igjen i undersøkelsen i alle 8 år.

Tabell 23. Driftsresultater for helårsdrevne hekktrålere 1963—1965 eksklusive «Longva». Gjennomsnitt pr. fartøy.

	1963	1964	1965
1. Driftsinntekter i alt kr.	1 539 100	1 758 200	1 890 300
Herav til:			
2. Mannskapet «	716 800	776 400	751 700
3. Rederiet «	822 300	981 800	1 138 600
4. Rederiets kostnader «	843 200	901 100	845 200
Herav utgjorde:			
a. Drivstoff og maskinrekvisita «	302 700	310 500	263 600
b. Is, salt og emballasje «	22 600	16 900	—
c. Leid arbeidshjelp «	4 400	5 600	200
d. Assuranse av fartøyet «	115 700	95 600	84 900
e. Vedlikehold og avskrivning på trålutstyret «	201 100	245 400	207 000
f. Vedlikehold av fartøyet «	94 800	107 000	188 000
g. Administrasjon «	43 600	37 700	31 400
h. Sosiale utgifter «	38 400	37 700	38 100
i. Diverse uspesifisert «	19 900	44 700	32 000
5. Renteutgifter «	121 700	146 300	142 500
6. Punkt 3 ÷ punkt 4 «	÷ 20 900	80 700	293 400
7. Mannskapets inntekter pr. ukeverk «	540	630	710
8. Dette gir en årlig inntekt pr. mann på «	24 900	29 700	32 300
9. Til dette svarer en full årslott for en fisker (fiskerlott) «	20 100	25 100	29 500
10. Antall mann pr. fartøy	28,8	26,1	23,3
11. Antall døgn i sjøen	295	313	298
12. Antall fiskedager	241	258	243
13. Fangstmengde saltfisk tonn	146	142	—
14. Fangstmengde ferskfisk «	1 249	1 516	1 872
15. Fangstmengde i alt, omregnet til ferskfisk ¹ «	1 531	1 792	1 872
16. Fartøystørrelse br.tonn	802	800	710
17. Fartøystørrelse fot	183	185	166
18. Motorstyrke HK	1 396	1 397	1 300
19. Fartøylder år	1	2	3
Antall fartøyer med i undersøkelsen	5	7	4

¹ Eksklusive biprodukter.

e. *Driftsresultater 1958—65 for stortrålere som er med i undersøkelsen i hele perioden.*

I tabell 22 har en satt opp driftsresultatene i hvert av årene 1958—1965 for 9 helårsdrevne stortrålere som går igjen i undersøkelsen i alle disse 8 årene.

Av tabellen går det blant annet fram at i 1965 var den gjennomsnittlige driftsinntekt pr. fartøy høyere enn i noe annet år i perioden. Fangstmengden var

Også driftskostnader i alt, eksklusive avskrivninger, var i 1965 høyere enn i noe annet år i perioden. Det var spesielt kostnadene til redskaper og til vedlikehold av fartøy (se nedenfor) som viste sterk stigning.

Kostnadene til drivstoff og maskinrekvisita gikk sterkt ned fra 1964 til 1965 mens de øvrige kostnadsposter stort sett holdt seg på det samme nivå som i 1964.

Når det gjelder økningen i kostnadene til vedlikehold av fartøy fra 1964 til 1965 og nedgangen i administrasjonskostnader fra 1962 til 1963, viser en til det som er sagt foran under punkt d. De fartøyene som er nevnt der inngår nemlig også i tabell 22.

Driftsresultatet før avskrivning på fartøy og forrentning av kapitalen ble i 1965 et gjennomsnittlig overskudd på kr. 37.700. Dette driftsresultat er det nest beste i 8-års perioden. Bare 1961 ga et høyere gjennomsnittlig driftsoverskudd før avskrivning og kapitalforrentning.

imidlertid lavere enn i både 1959, 1960, 1961 og 1962.

Full årslott til fisker ble i 1965 gjennomsnittlig kr. 30.900 hvilket er langt mer enn i noe annet år.

Antall mann pr. fartøy har gått jevnt nedover i perioden, — fra gjennomsnittlig 25,6 i 1958 til 18,5 mann i 1965. Fartøyenes tid i sjøen var i 1965 lengere enn i noe annet år.

f. *Driftsresultater for ulike størrelsesgrupper.*

En sammenlikning i tabell 21 mellom de mindre og de større helårsdrevne stortrålere (skillet satt ved 400 brutto tonn) viser at den gjennomsnittlige driftsinntekten var høyest på de mindre. Med unntak av 1963 og 1964 var dette tilfelle også i tidligere år. Den gjennomsnittlige driftstid var i 1965 noe lengre for trålerne i den minste tonnasjegruppen.

De gjennomsnittlige kostnader var en god del høyere for de mindre stortrålerne. Spesielt var kostnadene til vedlikehold av fartøy høye. Dette har blant annet sammenheng med at den ene tråler med ekstraordinært store vedlikeholdskostnader hører hjemme i størrelsesgruppen 300/399 brutto tonn.

Lott-takerne på de mindre stortrålerne tjente i 1965 gjennomsnittlig kr. 3000 mer enn lott-takerne på de større.

Driftsresultater for de nye hekktrålerne

I tabell 23 har en satt opp de gjennomsnittlige driftsresultater for 1963—65 for helårsdrevne hekktrålere over 400 brutto tonn. Tallene for 1965 gjelder «Hekktind», «Vågtind», «Lofottrål I» og «Lofottrål II».

Driftsresultatene for hekktråleren «Longva» inngår ikke i tabell 23. Dette er et fabrikkskip på 1092 brutto tonn hvor det foruten tråling drives filetproduksjon. Det kan nevnes at fangstmengden, omregnet til ferskfiskvekt, også i 1965 var høyere for «Longva» enn gjennomsnittsfangsten for de øvrige hekktrålerne. Brutto driftsinntektene på «Longva» var vesentlig høyere enn på de øvrige hekktrålerne, noe som for en stor del har sammenheng med videreførelsen av fisken ombord. Fiskerlotten på «Longva» var også høyere enn den gjennomsnittlige lott på de andre hekktrålerne.

De hekktrålerne som er med i tabell 23 er fra 627 til 791 brutto tonn. I 1965 hadde en bare én hekktråler i gruppen 300—400 brutto tonn. Da denne lå en god del under de øvrige både når det gjaldt størrelse, fangstmengde, driftsinntekt og fiskerlott, har en ikke tatt den med i tabellen.

a. *Fartøystørrelse, bemanning og driftstid.*

Den gjennomsnittlige størrelse i 1965 på de 4 hekktrålerne i tabell 23 var 710 brutto tonn, hvilket er noe mindre enn gjennomsnittsstørrelsen for de 7 hekktrålerne i 1964. Fartøyene var gjennomsnittlige 298 døgn i sjøen og 243 døgn i fiske i 1965. Det er en noe kortere driftstid enn i 1964. Mannskapsstyrken gikk ned fra gjennomsnittlig 26,1 mann i 1964 til 23,3 mann i 1965.

b. *Driftsinntekter.*

De gjennomsnittlige driftsinntektene for de helårsdrevne hekktrålerne i tabell 23 økte med 7,5 prosent fra 1964 til 1965, fra om lag 1,76 mill. kroner til om lag 1,89 mill. kroner pr. fartøy. For de helårsdrevne sidetrålere var som før nevnt den gjennomsnittlige driftsinntekt om lag 1,23 mill. kroner. Hekktålernes gjennomsnittlige fangstmengde steg fra 1792 tonn i 1964 til 1872 tonn i 1965. Helårsdrevne sidetrålere over 300 brutto tonn oppnådde som før nevnt gjennomsnittlig 1219 tonn i 1965. Særskilt for helårsdrevne sidetrålere over 400 brutto tonn var den gjennomsnittlige fangstmengden 1119 tonn.

Nedenstående oppstilling viser spredningen i driftsinntektene for hekktrålerne i 1963, 1964 og 1965:

Brutto driftsinntekt 1 000 kr.	Antall hekktrålere		
	1963	1964	1965
1 000—1 199	1	—	—
1 200—1 399	2	2	—
1 400—1 599	—	—	—
1 600—1 799	—	3	1
1 800—1 999	1	—	2
2 000—2 199	1	1	1
2 200—2 399	—	—	—
2 400—2 599	—	1	—
I alt	5	7	4

Av oppstillingen går det fram at spredningen i 1965 var mindre enn i 1964, og ingen av hekktrålerne hadde i 1965 mindre enn 1,6 mill. kroner i brutto driftsinntekt.

c. Mannskapets inntekter.

Av driftsinntekten, kr. 1.890.300 i gjennomsnitt pr. hekktråler, tilfalt det mannskapet kr. 751.700, eller 39,8 prosent. Dette beløp omfatter alt vederlag til arbeid i form av lottinntekter, faste hyrer, ekstralotter og også proviant til de av mannskapet som hadde fri kost.

Fiskerlotten, den betaling som tilfalt hver av de fiskere som var med på samtlige fangstturer i 1965, var som en ser av tabell 23, punkt 9, gjennomsnittlig kr. 29.500,— eller nærmere 18 prosent større enn i 1964. En minner om at fiskerlotten i 1965 på de helårsdrevne sidetrålere under ett var gjennomsnittlig kr. 29.200, og for sidetrålerne over 400 brutto tonn gjennomsnittlig kr. 27.400.

En oppstilling over fordelingen av lottinntektene på hekktrålerne for 1963—65 ser slik ut:

Fiskerlott 1 000 kr.	Antall hekktrålere		
	1963	1964	1965
16—17	1	—	—
18—19	2	1	—
20—21	—	1	—
22—23	2	1	—
24—25	—	1	1
26—27	—	—	1
28—29	—	3	—
30—31	—	—	1
32—33	—	—	—
34 og over	—	—	1
I alt	5	7	4

Lottinntektene på de 4 helårsdrevne hekktrålerne i undersøkelsen for 1965 varierte fra kr. 25.400 til kr. 35.900.

Mannskapets inntekter pr. ukeverk (punkt 7), som er utregnet på samme måte som for sidetrålerne, var i 1965 gjennomsnittlig kr. 710, eller ca. 13 prosent høyere enn gjennomsnittlig i 1964. Den gjennomsnittlige årlige inntekt pr. mann (punkt 2 dividert med punkt 10) ble kr. 32.300 i 1965, eller ca. 9 prosent høyere enn i 1964. For sidetrålerne under ett og for sidetrålerne over 400 brutto tonn var de tilsvarende inntekter henholdsvis kr. 31.900 og kr. 29.600.

d. Rederiets inntekter, kostnader og driftsresultat.

Rederiets andel av driftsinntektene for hekktrålerne utgjorde i 1965 gjennomsnittlig kr. 1.138.600 pr. fartøy, eller 60,2 prosent av driftsinntektene i alt.

Rederiets kostnader — eksklusive avskrivninger og forrentning av kapital — beløp seg til kr. 845.200. Sammenliknet med gjennomsnittet i 1964 for de 7 hekktrålere som deltok det året var det en økning av rederiets andel av driftsinntektene på kr. 156.800 eller 16 prosent og en reduksjon av kostnadene på kr. 55.800, eller 6,2 prosent. Kostnadene til vedlikehold av fartøy og de sosiale utgifter steg, mens samtlige øvrige kostnader sank fra 1964 til 1965.

Driftsoverskuddet før avskrivning på fartøy og forrentning av kapitalen ble dermed gjennomsnittlig kr. 293.400 i 1965, og sammenliknet med de to foregående år må det karakteriseres som et meget godt resultat. Ved sammenlikningen må en imidlertid være oppmerksom på at fartøyutvalget har endret seg fra år til år.

På de enkelte fartøyer varierte driftsresultatet i 1965 før avskrivning og forrentning av kapitalen som vist nedenfor:

Driftsoverskott før avskrivning på fartøyet og forrentning av kapitalen. 1 000 kr.	Antall hekktrålere		
	1963	1964	1965
÷ 299—250	—	1	—
÷ 249—200	1	—	—
÷ 199—150	—	—	—
÷ 149—100	1	—	—
÷ 99— 50	—	—	—
÷ 49— 0	—	—	—
0— 49	1	—	—
50— 99	1	2	—
100—199	1	3	—
200—299	—	1	2
300—399	—	—	2
I alt	5	7	4

En ser av oppstillingen at alle hekktrålerne hadde driftsoverskudd på over 200.000 kroner før avskrivning og forrentning av kapital.

Hvor stor gjennomsnittlig avskrivning er det så realistisk å regne med på de nye hekktrålerne? Dette er det vanskelig å svare eksakt på da en ikke har erfaringsmateriale å bygge på. For hekktrålerne som er med i undersøkelsen for 1965 kan en imidlertid sette avskrivningsgrunnlaget til ca. 4,5 mill. kroner, som er de 4 hekktrålernes gjennomsnittlige byggepris. Disse hekktrålerne var i 1965 gjennomsnittlig 3 år gamle og byggeprisen vil i hvert fall være tilnærmet lik gjenanskaffelsesverdien. Regner en med en avskrivning på 5 prosent (20 års økonomisk levetid) som for de tradisjonelle trålere, kommer en opp i en avskrivningssum på gjennomsnittlig kr. 225.000. Mange mener imidlertid at 5 prosent årlig avskrivning er for lite. Det antydes ofte at en årlig avskrivning på 7 prosent (14 års økonomisk levetid) er rimelig for en ny hekktråler i dag. Benytter en dette prosenttall, blir den årlige avskrivning for hekktrålerne i 1965 gjennomsnittlig kr. 315.000.

Driftsresultatet for 1965 etter avskrivning, men før forrentning av kapitalen, viser dermed et gjennom-

snittlig overskudd på kr. 68.400 hvis en regner med 5 prosent årlig avskrivning og et underskudd på kr. 21.600 hvis en regner med 7 prosent avskrivning.

Dersom 5 prosent var en «riktig» årlig avskrivnings-sats, vil det si at hekktrålerne i 1965 forrentet den investerte kapital med ca. 1,5 prosent. Da så vidt mange usikkerhetsmomenter knytter seg til denne beregning, skal en avstå fra nærmere kommentarer, men en vil peke på at hekktrålerne gjennomsnittlig hadde en utgift til renter på fremmedkapital på kr. 142.500. Det vil si at selv om en setter den årlige avskrivning på hekktrålerne til bare 5 prosent, blir resultatet i 1965 likevel ikke så godt at det er noe igjen til forrentning av egenkapitalen.

Sluttbemerkning

Lønnsomhetsundersøkelsen begrenser seg til å omfatte trålfisket sett isolert. Det er ikke tatt sikte på å gi en økonomisk analyse av stortrålerdriften i videre forstand, det vil si av stortrålerens fiske og lønnsomhet sett i sammenheng med råstoff-forsyningen, produksjonsomfanget, sysselsettingen og lønnsomheten m.v. ved tilvirknings- og foredlingsanlegg i land.

SAMMENDRAG

Året 1965 ga et totalt fangstkvantum for stortrålerne på ca. 35.700 tonn til en samlet verdi av ca. 39,8 mill. kroner. I forhold til 1964 økte fangstmengden med nærmere 18 prosent og fangstverdien med ca. 38 prosent. Tallet på stortrålere var i 1965 29 — det samme som i 1964. Gjennomsnittsprisen pr. kilo var kr. 1,11 i 1965 d.v.s. 16,8 prosent høyere enn i 1964.

Effektivitetstallene for stortrålerne viser at fangstmengde pr. fiskedag og pr. tråltid var større i 1965 enn i 1964. Av de ulike fangstområder hadde Vest-Grønland vesentlig høyere fangstmengde pr. fiskedag og pr. tråltid enn de øvrige. Stortrålerens driftstid var lengre i 1965 enn i 1964.

Småtrålerens fangstmengde i 1965 var ca. 25.900 tonn til en verdi av ca. 25,6 mill. kroner. Sammenliknet med 1964 økte fangstmengden med ca. 55 prosent og fangstverdien med ca. 74 prosent. Fangststatistikken for 1965 bygger på fangstopp-gaver fra 82 småtrålere, eller anslagsvis 90–95 prosent av alle småtrålere som driftet med bunntål. Småtrålerne oppnådde en gjennomsnittspris pr. kilo på kr. 0,99 i 1965, d.v.s. 12,5 prosent mer enn i 1964.

Effektivitetstallene for småtrålerne viser at gjennomsnittlig fangstmengde pr. fiskedag og pr. tråltid steg fra 1964 til 1965. En sammenlikning mellom de ulike felt viser at fangstforholdene for småtrålerne

uttrykt ved fangstmengde pr. fiskedag og pr. tråltid var best ved Bjørnøya/Spitsbergen og dårligst i Norskehavet.

Mens stor- og småtrålerens fiske fra 1963 til 1964 ble forskjøvet noe vestover fra feltene i Øst-Finnmark, fikk en fra 1964 til 1965 en forskyvning østover igjen. Av de forskjellige fylker var det Finnmark som mottok det meste av den trålfangede fisk.

De største mengder trålfisk ble brakt i land i april måned, mens februar hadde de laveste fangstmengder.

Den gjennomsnittlige driftsinntekt for helårsdrevne sidetrålere over 300 brutto tonn var om lag kr. 1.229.000 i 1965, d.v.s. 37,6 prosent høyere enn i 1964. Rederiets kostnader, eksklusive avskrivninger på fartøyet, økte samtidig med 7,2 prosent til ca. kr. 635.600. Rederiets driftsresultat før avskrivning og forrentning av kapitalen ble et gjennomsnittlig overskudd på ca. 14.300 kroner i 1965. For de to størrelsesgrupper av helårsdrevne sidetrålere — 300/399 brutto tonn og over 400 brutto tonn — ble rederiets overskudd før avskrivning og forrentning av kapitalen henholdsvis ca. kr. 17.000 og ca. kr. 10.000. I 1964 var det underskudd på henholdsvis ca. kr. 153.000 og ca. kr. 112.000.

Fiskerne på de helårsdrevne sidetrålerne i størrelsen 300/399 brutto tonn oppnådde en gjennomsnittlig

årlig fiskerlott på kr. 30.400, mens fiskerne på de tilsvarende fartøyer over 400 brutto tonn oppnådde kr. 27.400 i årlig fiskerlott. Gjennomsnittslotten for begge grupper under ett var kr. 29.200, og det er den høyeste lott en har hatt i noe undersøkelsesår.

De helårsdrevne hekktrålerne over 300 brutto tonn (eksklusive fabrikktråleren «Longva» og én tråler i størrelsen 300—400 brutto tonn) hadde en gjennomsnittlig driftsinntekt på om lag kr. 1.890.000. Rederiets kostnader beløp seg til ca. 845.000 kroner i gjennomsnitt pr. tråler. Driftsresultatet for hekktrålerne før avskrivning på fartøy og forrentning av kapital ble et gjennomsnittlig overskudd på ca. 293.400 kroner. Full årslott for fiskerne på hekktrålerne var gjennomsnittlig ca. kr. 29.500.

English summary

The Norwegian trawlers over 300 GRT. (henceforth to be called big trawlers) had in 1965 total landings of about 35.700 tons to the value of about N.Kr. 39,8 million. Compared with 1964, the landings and the value increased with about 18 and 38 per cent respectively. In 1965 the number of vessels was 29 — the same as in 1964. The average price per kilo was N.Kr. 1.11 in 1965, i.e. 16,8 per cent more than in 1964.

The catch per unit effort in 1965 was higher than in the two preceding years and amounted to approx. 6.100 kilos per day of fishing and 456 kilos per hour of trawling. A comparison between the different areas of catch shows that the catch per day of fishing and per hour of trawling was — like in 1964 — considerably higher off West-Greenland than in other areas. The total number of days fished by the big trawlers was higher in 1965 than in any previous year.

The landings of the trawlers under 300 GRT. (small trawlers) amounted to about 25.900 tons to the value of about N.Kr. 25,6 million in 1965. Compared with 1964 the landings and the value increased with about 55 per cent and 74 per cent respectively. The catch statistics for 1965 was collected from 82 small trawlers, or about 90—95 per cent of the total number

of small trawlers operating. The average price per kilo of the fish caught by the small trawlers was in 1965 N.Kr. 0,99, i.e. 12,5 per cent more than in 1964.

As regards catch per day of fishing and per hour of trawling for the small trawlers a comparison shows an increase from 1964 to 1965. The conditions in 1965 in terms of average catch per unit effort, were better in the Barents Sea and off the Bear Island and Spitzbergen than in the Norwegian Sea.

The main fishing activity of the big and small trawlers was in 1965 again taking place more eastward and the main quantities were caught on the East-Finnmark grounds.

The biggest catches were landed during April while the smallest quantities were landed during February.

The average gross earnings of the big side-trawlers, operating on whole year basis, amounted to N.Kr. 1.229.000 in 1965, i.e. about 38 per cent more than in 1964. The operating costs, depreciation on vessel not included, showed a rise of 7,2 per cent to about N.Kr. 635.600. This gave, without allowances for depreciation on vessel and interest on capital investment, an average surplus of N.Kr. 14.300 in 1965. As to the two groups of big side-trawlers — 300—399 GRT and above 400 GRT — the surplus was about N.Kr. 17.000 and about N.Kr. 10.000 respectively.

Trawlers of 300/399 GRT and 400 GRT or more, operating on whole year basis, paid shares per fisherman of N.Kr. 30.400 and 27.400 respectively. On all the big whole year operated sidetrawlers the share per fisherman averaged N.Kr. 29.200 which is the highest share recorded for Norwegian side-trawlers above 300 GRT.

The big whole year operated stern trawlers (exclusive the factory-ship «Longva») had gross earnings of N.Kr. 1.890.000, or about 8 per cent more than in 1964. The operative costs decreased with about 6 per cent and were in 1965 N.Kr. 845.000. The owners surplus on the big stern trawlers was about N.Kr. 293.400 on an average before depreciation allowances and interest on capital. The annual share per fisherman on whole year operated stern trawlers was about N.Kr. 29.500.